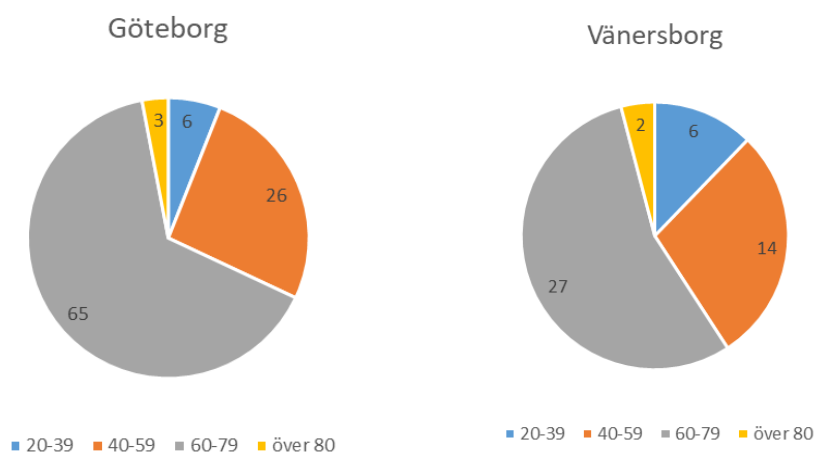


Film-introduktion till hörselrehabilitering

I början av en vårdprocess erbjuds Hörselverksamhetens patienter en kort utbildning om hörsel, hörapparater, rehabiliteringsprocessen och kommunikationsstrategier. Utbildningen erbjuds vanligtvis på audionommottagningen i grupp om ca 8–10 patienter, där även anhöriga är välkomna. Under tidig vår 2020 erbjöds en utvald skara patienter en filmad version av informationen inom ramen för en kandidatuppsats, där syftet var att undersöka intresset av ett digitalt alternativ till den information som erbjuds innan hörselrehabilitering. Deltagarna fick med andra ord både se en filmad version av informationen och delta vid fysiskt möte på audionommottagningen där samma information gavs muntligt. Resultaten visade att majoriteten uppskattade det digitala alternativet men saknade möjligheten att ställa frågor och delta i diskussioner. I kandidatuppsatsen föreslås en FAQ-sida för att i viss mån kompensera för detta. Sammanfattningsvis uppskattade man den ökade tillgängligheten, att kunna se filmen hemma i lugn och ro samt möjligheten att se filmen mer än en gång.

Filmen blev klar strax innan Covid-19 förklarades vara en pandemi, och fortsatte att användas av Hörselverksamheten därefter. De patienter som under den pågående pandemin inte haft möjlighet att delta i ett gruppmöte på audionommottagningen i Göteborg, och även i Vänersborg, har erbjudits informationen via filmen. Audionomen har sedan haft möjlighet att komplettera informationen och svara på frågor vid ett individuellt besök. Patienternas intresse och erfarenheter av ett digitalt alternativ fortsatte att utvärderas av Hörselverksamheten fram till sommaren 2020 med hjälp av ett frågeformulär. En sammanställning av resultaten presenteras nedan:

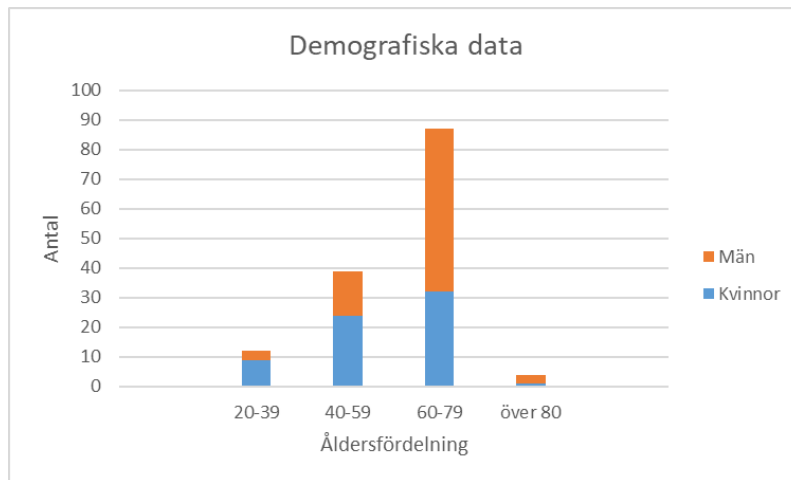


Figur 1. Deltagarna presenteras i fyra åldersgrupper: 20–39 år, 40–59 år, 60–79 år och gruppen över 80 år för Göteborg och Vänersborg.

Sammantaget besvarade 149 patienter från Göteborg (n=100) och Vänersborg (n=49) enkäten med frågor som berör den digitala versionen av information före hörselrehabilitering. För åldersfördelning mellan Göteborg och Vänersborg se *Figur 1*.

Av dessa 149 har 143 deltagare sett filmen och 6 deltagare avstod från att se filmen. Anledningarna var att det var svårt att hitta filmen (n=1), att man upplever det som bäst att få informationen när man också kan ställa frågor till audionomen (n=3) och att ljudet eller bilden i filmen inte var bra

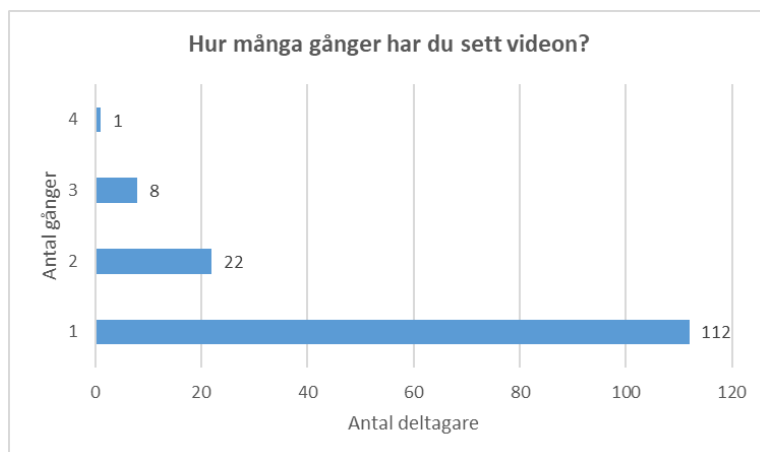
(n=1). En deltagare valde att inte ange någon anledning. Av de 143 som besvarade enkäten var 67 kvinnor och 76 män, se *Figur 2*.



Figur 2. Antal män och kvinnor i gruppen som besvarade enkäten (n=143).

Majoriteten, 112 deltagare hade sett filmen 1 gång, och 24 (77%) av de som har sett filmen mer än 1 gång gjorde det för att de ville upprepa informationen, se *Figur 3*. Av samtliga som har sett filmen har 44 (31%) sett filmen tillsammans med en anhörig/vän/bekant. I 9% av fallen har anhörig/vän/bekant sett filmen på egen hand.

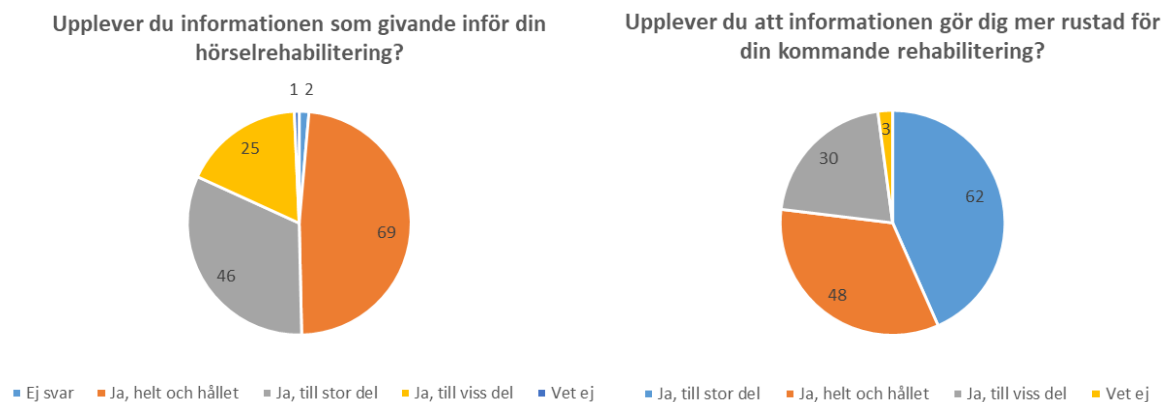
Vidare så rapporterar 92 deltagare (64%) att de kan tänka sig att se hela/utvalda delar av filmen längre fram i tiden för att upprepa informationen.



Figur 3. Antal gånger deltagarna sett filmen.

På frågan om man har diskuterat innehållet med en anhörig/vän/bekant i samband med att ha sett filmen svarar 53 deltagare 'Ja' (37%). Diskussionerna beskrivs ha handlat bland annat om orsaker till hörselnedsättningar och om olika tecken på att man börjar höra sämre, om olika sorters hjälpmedel och tillväjningen till de, samt om olika strategier som anhörig eller person med hörselnedsättning kan använda för att underlätta samtal.

Majoriteten upplever att informationen till någon del är givande inför en hörselrehabilitering och gör en mer rustad inför en kommande rehabilitering, se *Figur 4* och *5*. Majoriteten, 92%, anser att information om hörsel före en hörselrehabilitering kan öppna en möjlighet för en delaktighet i sin kommande rehabilitering.



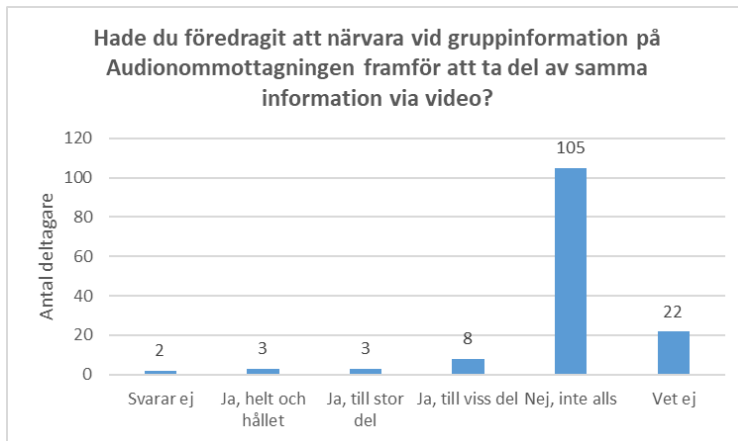
Figur 4 och 5. Deltagarnas upplevelse av filmens innehåll. Svarsalternativen i enkäten var: a) Ja, helt och hållet, b) Ja, till stor del, c) Ja, till viss del, d) Nej, inte alls, och e) Vet ej.

Deltagarna fick även möjlighet att skriftligt uttrycka positiva och negativa aspekter med att ta del av den digitala versionen av information före en hörselrehabilitering.

Överlag så upplevdes filmen som informativ och tydlig med ett pedagogiskt upplägg som av deltagarna uppfattades som lättförståelig och bra. Flera deltagare framför att de nu känner sig lite mer förberedda inför kommande möten. Majoriteten framför att innehållet i hela filmen var givande men vissa lyfter även specifika delar som extra intressanta, exempelvis informationen om att hörsel inte kan repareras eller informationen om anatomi. Vidare så lyfter majoriteten möjligheten med att kunna se filmen i en lugn och stilla hemmiljö som en stor fördel. Även möjligheten att repetera information om man så önskar ses som positivt.

Att inte ha möjlighet att ställa frågor ses som det främst negativa med filmen, men så länge möjligheten att ställa frågor vid individuella besök finns ses inte detta som ett större problem. Vissa deltagare kände igen en hel del av informationen och upplevde filmen som basal. Andra upplevde att de saknade information om exempelvis hur hörapparater styrs via mobila applikationer, eller om tips och idéer som underlättar tillväjningen. Några få deltagare föreslår att filmen textas och två deltagare föreslår att filmen görs lite mer levande och lite mer inspirerande än vad den är nu.

På frågan om man hade föredragit att närvara vid gruppinformation på audionommottagningen framför att ta del av samma information via video svarar en övervägande majoritet 'Nej, inte alls' och 22 deltagare är osäkra, se *Figur 5*.



Figur 5. Antal deltagare som hade/inte hade föredragit att närvara vid gruppinformation på audionommottagningen framför att ta del av samma information via video.

De 143 deltagare som har besvarat enkäten har inte deltagit vid muntlig gruppinformation på en audionommottagning utan har endast fått ta del av den digitala versionen av information före en hörselrehabilitering. Sammanfattningsvis visar resultaten av enkätundersökningen fördelar med filmen då den kan ses i lugn och ro, samt att man kan upprepa informationen vid behov. Detta var inte oväntat då liknande svar framfördes i den ovan omnämnda kandidatuppsatsen. Att filmen anses av deltagarna vara pedagogisk, informativ och tydlig är inte heller någon nackdel. Dock så bör filmen följas upp där audionomen får möjlighet att komplettera informationen vid behov och svara på frågor vid ett individuellt besök.